

PIENILLE HARMAILLE AIVOSOLUILLE

Herkko-kirjasarjaan pohjautuva tehtäväpaketti opettajille ja sanataideohjaajille
tai ihan vain sinulle

Laatinut: Joanna Heinonen
2023

Tekijä kiittää Kansan Sivistysrahastoa saamastaan tuesta.

SISÄLLYS

1. Mistä on kyse?	3
Taustaa	4
2. Kaikkiin Herkko-kirjoihin sovellettavia tehtäviä	5
Herkko-lukupiiri.....	5
A) Lukupiirin aloitustapaaminen.....	6
B) Lukupiiritapaamiset (4 kpl).....	6
C) Lukupiirin lopetustapaaminen	7
Tulkitaan luettua, luodaan uutta	8
Henkilöitä käsittelevät tehtävät	9
Tapahtuma-aikaa käsittelevät tehtävät.....	11
Tapahtumapaikkaa käsittelevät tehtävät.....	12
Juonta käsittelevät tehtävät	13
Koko kirjaa ja lukukokemusta kokoavia tehtäviä	15
3. Kirjakohtaiset tehtävät	17
Herkko ja kadonneen ajan arvoitus	17
Esittely	17
Tehtävät.....	18
Herkko ja kukoistavien kukkien kysymys	21
Esittely	21
Tehtävät.....	22
Herkko ja tapaus Pöttersön.....	24
Esittely	24
Tehtävät.....	25
Lähteet.....	28
Liitteet.....	29

1. MISTÄ ON KYSE?

”Jollei pieniä harmaita aivosoluja harjoita, ne alkavat kerätä ruostetta.”

Hercule Poirot

Hyvä opettaja, sanataideohjaaja tai lukija. Mukavaa, että olet löytänyt *Pienille harmaille aivosoluille* -tehtäväpaketin äärelle. Lupaam, että näiden tehtävien jälkeen ei ainakaan aivosolujen ruostumisesta tarvitse olla huolissaan.

Tehtäväpaketti, jota nyt joko pidät tulostettuna käsissäsi tai luet jonkin laitteen ruudulta, liittyy Herkko-lastenromaanisarjaan. Sarjan kirjat ovat humoristisia ja mielikuvitusta kutkuttelevia salapoliisitarinoita, jotka on suunnattu alakouluikäisille lapsille.

Sarjan päähenkilönä seikkailee Herkko, yhdeksänvuotias poika, joka rakastaa salapoliisitarinoita ja ihailee erityisesti Hercule Poirot’ta, yksityisetsivää, jolla on koko Lontoon tyylikkäämmät viikset. Jokaisessa kirjassa Herkko törmää arvoitukseen, jota hän ratkoo ystävänsä Martan (eli neiti Marplen suuren ihailijan) kanssa. Kaksikon apuna hääraävät Arthur Hastingsiksi nimetty lakana ja toisinaan myös tyynyliina Raymond West.

Herkko-sarjan lukemisen voi aloittaa mistä tahansa sarjan kirjasta, sillä jokainen teos on oma itsenäinen tarinansa. Sarjan punaisena lankana kulkee ystävyys, mutta yksi teos paneutuu aina pariin suurempaan teemaan. Tähän mennessä sarjassa on ilmestynyt kolme osaa (teoksen nimen perässä suluissa käsitellyt teemat):

- **Herkko ja kadonneen ajan arvoitus** (ennakkoluulot, aika)
- **Herkko ja kukoistavien kukkien kysymys** (ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu)
- **Herkko ja tapaus Pöttersön** (kiusaaminen, omat rajat)

Itse tehtäväpaketti on suunniteltu erityisesti 9-10-vuotiaita silmällä pitäen. Joukossa on kuitenkin paljon tehtäviä, joita voi tehdä myös nuorempien tai vanhempien lasten kanssa. Myös soveltaminen on sallittua!

Voit löytää tehtäväpaketistä yleisiä, kaikkiin sarjan kirjoihin sovellettavissa olevia sekä erityisesti kuhunkin kirjaan liittyviä tehtäviä. Yleisissä tehtävissä käsitellään lukupiiritöskentelyn lisäksi henkilöahmoja, tapahtuma-aikaa ja -paikkaa sekä juonta, kun taas kirjakohtaiset tehtävät paneutuvat erityisesti kunkin kirjan teemoihin. Omat vahvuuteni opettajana ja ohjaajana löytyvät sanataiteen, draaman sekä kuvataiteen puolelta, joten ne myös näkyvät tämän paketin työskentelytavoissa. Vaikka jokin työtapo ei olisi juuri sinulle tai ryhmällesi entuudestaan tuttu, se ei haittaa. Olen kerännyt ja laatinut tehtävät sillä ajatuksella, että niihin tarttuakseen ei tarvitse ylittää korkeaa kynnystä. Symbolien avulla näet helposti, millaista työskentelytapaa tehtävä pääasiassa hyödyntää.

 = keskustelu

 = draama

 = sanataide

 = kuvataide

TAUSTAA

(Jos haluat jo tutustua tehtäviin, niin anna mennä, hyppää seuraavalle sivulle. Tämän osion ehtii lukea myöhemminkin.)

Pienille harmaille aivosoluille -tehtäväpaketti ei varsinaisesti keksi pyörää uudestaan tai tuo mitään suuria uusia innovatiivisia ajatuksia aiheesta. Suomessa on saatavilla todella paljon hyvää materiaalia lukemisen innostamiseen. Jos ne eivät ole sinulle vielä tuttuja, suosittelen lämpimästi aloittamaan tutustumisen Lukemosta (lukemo.fi). Sivustolla on omia tehtäväpaketteja, mutta se myös kokoaa yhteen monenlaista hyödyllistä materiaalia sekä linkkejä toimijoista, tapahtumista ja lukemiseen liittyvistä hankkeista. Tämän tehtäväpaketin tavoitteena on tehdä nimenomaan Herkko-kirjojen lukemisesta vielä asetta hausempaa tarjoamalla rajatusti tietyn kirjasarjan maailmaan liittyviä tehtäviä. Mutta on minulla ajatuksen taustalla ihan painavaakin sanomaa.

Hyvät lukukokemukset kannustavat jatkamaan lukemista. Ne ovat avainasemassa etenkin silloin, kun puhutaan heikompien lukijoiden lukutaidon vahvistamisesta. Suomalaisen nuorten lukutaito on pitkään ollut OECD-maiden huippua, mutta suunta on ollut laskeva. Erityisen huolestuttavaa on se, että sukupuolten väliset osaamiserot ovat meillä OECD-maiden suurimmat. Myös sosioekonomisen taustan vaikutus taitotasoon on kasvanut. Lukutaidon vahvistaminen on siis yksi keino ehkäistä eriarvoisuutta.

Eikä tässä vielä kaikki! Kun otat tämän tehtäväpaketin käyttöösi, nukut yösi paremmin, innostut maanantaiamuista, alat tienaamaan huikeita summia ja... No ei oikeasti. Vähän nyt juksasin ostoskanavahenkeen. Mutta totta on, tutkimustenkin mukaan, että lukeminen rauhoittaa, lisää sanavarastoa, vähentää stressiä, lisää empatiakykyä sekä parantaa keskittymiskykyä. Eli kyseessä on melkoinen supervoima, joka meidän kaikkien on mahdollista ottaa käyttöön.

Kun puhutaan lasten ja nuorten lukutaidosta, esille yleensä tuodaan lukemisen kaikki hienot sivuvaikutukset (mitä siis itsekkin juuri tein). En missään nimessä halua vähätellä niitä, mutta kuitenkin, oma henkilökohtainen toiveeni on, että lukemista arvostettaisiin myös ihan vain lukemisen itsensä vuoksi. Siis siksi koska se on hauskaa ajankulua.

Terhi Rannela kirjoittaa teoksessa *Miksi en kirjoittaisi?* seuraavalla tavalla: ”Huomaan usein vakoilevani, mitä tunteettomat lukevat julkisissa kulkuvälineissä, mutta en mene häiritsemään heitä. Lukevaa ihmistä ei saa keskeyttää.” Rannelan ajatuksia seuraillen olen sitä mieltä, että jokaisen opettajan, vanhemman, ohjaajan, kasvattajan ja pedagogin tulisi kirjoa omalle seinälleen huoneentaulu, jossa lukee:

ÄLÄ KESKEYTÄ LUKEVAA IHMISTÄ!

2. KAIKKIIN HERKKO-KIRJOIHIN SOVELLETTAVIA TEHTÄVIÄ

"Jokaisen arvoituksen ratkaisu piilee pienissä harmaissa aivosoluissa."

Hercule Poirot

HERKKO-LUKUPIIRI

Suosittelen lukupiirejä aivan kaikenikäisille! Lukupiiri on erinomainen keino tehdä lukemisesta hauskaa sekä syventää lukemaansa. Lukemisen ei missään nimessä tarvitse olla yksinäistä. Lukupiiritoiminta tukee erityisesti sellaisia lukijoita, joille pitkien tekstien lukeminen yksin on haastavaa. (Ja opitaanpa siinä samalla myös vuorovaikutustaitoja.)

Lukupiirissä lukemista voi toteuttaa monella eri tavalla: luetaan yhdessä ääneen, luetaan itsekseen hiljaa yhtä aikaa tai luetaan itsekseen itselle sopivana ajankohtana. Millaisen lukutavan sitten valitseekaan, niin lukukokemusten jakaminen on iso osa lukupiiritoimintaa. Hyvä koko lukupiirille on 3-6 henkeä (sama kuin tehokkaan tiimin), joskin vastaavia työtapoja voi soveltaa myös parilukemiseen.

Tässä on esitelty yksi tapa toteuttaa lukupiiriä. Lukupiirisuunnitelman lähtökohdaksi on otettu se, että luettavaksi kirjaksi on valikoitunut jokin Herkko-kirjoista ja että lukupiireihin jakautuminen on jo tapahtunut. Lukupiirityöskentely on jaettu kolmeen vaiheeseen:

- a) aloitustapaaminen
- b) lukupiiritapaamiset (4 kpl)
- c) lopetustapaaminen

Jos lukupiirityöskentely ei ole osallistujille ennestään tuttu, kannattaa sen kulku käydä yhdessä läpi. Tapaamisia tässä lukupiirimallissa on yhteensä kuusi: yksi aloitustapaaminen, yksi lopetustapaaminen sekä neljä lukupiiritapaamista. Tarkoituksena on, että aina luku-urakan päätteeksi osallistuja tekee siihen urakkaan liittyvän tehtävän ja valmistautuu keskustelemaan tietyistä kysymyksistä. Tehtävät käsitellään lukupiiritapaamisissa, joissa myös käydään tehtävään liittyvät kysymykset läpi sekä tehdään yhteinen tehtävä. Luku-urakoita on sama määrä kuin lukupiiritapaamisia eli yhteensä neljä. Osallistujia kannattaa muistuttaa siitä, ettei lukupiirissä ole oikeita eikä vääriä vastauksia. Jokainen tulkitsee lukemaansa omista lähtökohdistaan käsin.

A) LUKUPIIRIN ALOITUSTAPAAMINEN

- Kirjaan tutustuminen: Tutkikaa kirjan nimeä ja etukantta. Keskustelkaa, mistä kirja voisi kertoa. Lukekaa tämän jälkeen takakansi. Pitävätkö oletuksenne kirjan tapahtumista edelleen paikkansa?
-   Kirjan jakaminen luku-urakoihin (liite 1): Tutkikaa, miten kirja on jaettu lukuihin. Jakakaa kirja neljään luku-urakkaan. Urakoiden ei tarvitse olla yhtä pitkiä. Kirjatkaa urakat ylös.
- Herkko-sarjan maailmaan virittävä tehtävä (liite 2): Herkko-sarjassa törmätään hassuihin nimiin, joilta usein löytyy vastine oikeasta maailmasta. Keksitkö taulukkoon kirjoitetun sanojen vastineet? Voit halutessasi myös merkitä taulukkoon lukemisen lomassa, missä kirjassa ja millä sivulla sanaan voi törmätä.
- Ensimmäiseen tehtävään tutustuminen (liite 3): Tutustukaa yhdessä tehtävään, jonka jokainen tekee itsenäisesti ensimmäisen luku-urakan päätteeksi.
- Lukeminen: Jos ylimääräistä aikaa jää, voi sitä käyttää ensimmäisen luku-urakan aloittamiseen.

B) LUKUPIIRITAPAAMISET (4 KPL)

Jokaisella luku-urakalla ja lukupiiritapaamisella on oma teemansa, joka näkyy tehtävissä ja keskusteluaiheissa:

1. tarina alkaa
2. hahmot
3. tapahtumapaikat
4. teoksen juoni ja teema(t)

- Kertaaminen: Puhukaa läpi, mitä lukemassanne osiossa on tapahtunut.
- Itsenäiset tehtävät (liite 3): Jokainen esittelee vuorollaan tekemänsä itsenäisen tehtävän. Keskustelkaa tehtävään liittyvistä kysymyksistä.
- Yhteinen tehtävä (liite 4): Tehkää luku-urakkaan liittyvä yhteinen tehtävä.
- Seuraavaan tehtävään tutustuminen (liite 3): Tutustukaa yhdessä tehtävään, jonka jokainen tekee itsenäisesti seuraavan luku-urakan päätteeksi.
- Lukeminen: Jos ylimääräistä aikaa jää, voi sitä käyttää seuraavan luku-urakan aloittamiseen.

C) LUKUPIIRIN LOPETUSTAPAAMINEN

 Kirjan arviointi (liite 5): Täyttäkää itsenäisesti arviointilomake kirjasta. Vertailkaa sen jälkeen lukupiirissä vastauksianne.

   Lopputehtävä (liite 6): Valitkaa lopputehtävä neljästä eri vaihtoehdosta ja toteuttakaa se.

TULKITAAN LUETTUA, LUODAA UUTTA

Luettua voidaan käsitellä monella muullakin tavalla kuin lukupiiritoiminnalla. Joskus siihen voi riittää yksi ainoa tehtävä, tosin mikäs sen mukavampaa kuin päästä lillumaan kirjan maailmassa vielä monen tunnin ajan. Luetun tulkinta ja luetun pohjalta toimiminen ovat osa koko lukemisprosessin hauskuutta.

Olen kerännyt tähän pienen kattauksen tehtäviä, joiden avulla voi käsitellä Herkko-sarjaan kuuluvia kirjoja. Tehtävät painottuvat tekstin tulkintaan ja ne on jaoteltu sen mukaan, käsitelläänkö tehtävissä pääasiassa kirjan henkilöitä, tapahtuma-aikaa, tapahtumapaikkoja vai juonta. Osion lopussa on jokunen koko kirjaa tai lukukokemusta kokoava tehtävä. Kirjojen teemoja käsitteleviä tehtäviä löydät kirjakohtaisesta osiosta.

Ja jos tehtävän nimen perässä näkyy tällainen merkki: , kyseessä on pari- tai ryhmätyöskentely.

HENKILÖITÄ KÄSITTELEVÄT TEHTÄVÄT

Postikortit

Valitse jokin kirjan henkilöistä ja kirjoita tämän henkilön lähettämä postikortti. Kenelle hän lähettää kortin? Mistä hän sen lähettää? Mitä hän kirjoittaa siihen? Lukekaa postikortteja toisillenne niin, että ette lukiessa paljasta kortin lähettäjää. Toiset arvaavat.

Henkiin heränneet liinavaatteet

Mitä jos sinun lakanasi tai tyynyliinasi heräisi henkiin? Millainen se olisi? Mistä se olisi kiinnostunut ja mikä olisi sen mielipuuhaa? Millaiseen valeasuun pukisit sen? Mitä tekisit sen kanssa? Piirrä ja/tai kirjoita.

Kuuma tuoli

Asettakaa tilaan tuoli. Valitkaa kirjasta henkilö, josta haluatte tietää enemmän. Tarvittaessa voitte yhdessä kerrata, mitä kaikkea tästä hahmosta kirjan perusteella jo tiedätte. Vapaaehtoinen osallistuja tai ohjaaja istuu tuoliin valitussa roolihahmossa. Muut voivat esittää hahmolle kysymyksiä, kuten esimerkiksi

- Mitä sinulle kuuluu?
- Mitä inhoat?
- Mitä rakastat?
- Jos voisit valita, tekisitkö jotain toisin?

Tuolissa istuva vastaa kysymyksiin niin kuin hahmo niihin vastaisi. Tuolissa istuva eläytyy roolihahmoonsa, improvisoi ja tarvittaessa keksii vastauksia, jos kysymykset koskevat asioita, joita kirjasta ei suoraan selviä.

Listoja

Ostoslista: Valitse henkilö. Mieti millaiseen kauppaan hän on menossa (esim. ruoka-kauppa, rautakauppa, kirjakauppa, tavaratalo, urheilukauppa). Kirjoita hänen ostoslistansa.

Laukun sisältö: Valitse henkilö. Kirjoita lista, mitä henkilöllä on aina laukussaan.

Tekemättömien tehtävien lista: Valitse henkilö. Kirjoita lista kaikista niistä tehtävistä ja toimitettavista asioista, jotka hänen täytyisi tehdä.

Kirjalista: Valitse henkilö. Mitä kirjoja hän lainaisi kirjastosta? Kirjoita lista. Voit halutesasi keksiä itse kirjojen kirjoittajat ja nimet.

Voimabiisilista: Valitse henkilö. Millaista musiikkia hän tykkää kuunnella? Kirjoita hänen voimabiisilistansa. Voit halutessasi keksiä itse kappaleiden esittäjät ja nimet.

Huoneentaulu

Huoneentaulu on nimensä mukaisesti taulu, jossa on jokin kannustava tai hauska elämänohje. Esimerkiksi:

Tyytyväisyys on kodin onni.

Joka toiselle kuoppaa kaivaa, se on itse kuopan kaivaja.

Oma koti mullin mallin

Muista avaimet, puhelin, lompakko ja iloinen mieli.

Valitse henkilö ja mieti, mitä hänen huoneentaulussaan lukisi. Voit hyödyntää halutesasi jo olemassa olevia runoja, sanontoja tai vaikka laulujen sanoja. Myös internetistä voi etsiä inspiraatiota. Esimerkkejä löytyy muun muassa kirjoittamalla kuvahakuun kirjottu huoneentaulu.

Toteuta suunnittelemasi huoneentaulu. Perinteisesti huoneentaulut on ommeltu tai kirjottu kankaalle, mutta tässä tehtävässä voit käyttää mitä vain, mitä saatavillasi on, kuten esimerkiksi paperia, kartonkia, tusseja, liituja sekä lehdistä leikattuja kuvia ja tekstejä.

TAPAHTUMA-AIKAA KÄSITTELEVÄT TEHTÄVÄT

Kysymyksiä keskustelun tueksi

1. Kuinka paljon aikaa kuluu tarinan aikana?
2. Mikä vuodenaika tarinassa on?
3. Mihin aikakauteen tarina sijoittuu?

Vastauksia kysymyksiin löytyy tarvittaessa liitteestä 7 (s. 35).

Sata vuotta sitten (tai sadan vuoden jälkeen)

Kuvittele, että lukemasi kirjan tapahtumat olisivatkin tapahtuneet sata vuotta ennen kirjan tapahtumia. Miten se olisi muuttanut tarinaa? Kirjoita lista asioista, jotka olisivat eri tavalla.

Vaihtoehtoisesti voit kuvitella, että lukemasi kirjan tapahtumat olisivat tapahtuneet ajassa sata vuotta eteenpäin.

Eri vuodenaika

Miten vuodenaika vaikuttaa tarinaan? Valitse kirjasta katkelma, jossa kuvaillaan jotain henkilöä, paikkaa tai tekemistä (mieluiten ulkona). Kirjoita katkelma uudestaan niin, että vaihdat sen vuodenaikan täysin erilaiseksi.

Katkelmia, joita tehtävässä voi käyttää, löytyy esim. seuraavilta sivuilta:

Herkko ja kadonneen ajan arvoitus: s. 20, 38, 42, 48, 79 ja 119-120

Herkko ja kukoistavien kukkien kysymys: s. 13, 19, 29, 35, 55, 61 ja 95

Herkko ja tapaus Pöttersön: s. 28, 92, 70 ja 110-111

Ajan vaikutus

Valitkaa lukemastanne kirjasta jokin mieleen jäänyt kohta. Tehkää siitä lyhyt, korkeintaan 2 minuuttia kestävä näytelmäkohta. Nyt ei ole tarkoitus hioa kohtausta viimeisen päälle, joten suunnittelu- ja harjoittelu-aikaa on korkeintaan 15 minuuttia. Esittäkää valmistamanne kohtaus muille.

(Halutessaan opettaja voi pitää seuraavat ohjeet salassa siihen asti, kunnes kaikki ryhmät ovat esittäneet näytelmänsä.)

Nyt esittäkää valmistamanne kohtaus 30 sekunnissa, sitten 10 sekunnissa ja lopuksi vielä 5 sekunnissa.

Keskustelkaa lopuksi, miten esitysjajan väheneminen vaikutti tekemiseen ja tarinaan.

TAPAHTUMAPAIKKAA KÄSITTELEVÄT TEHTÄVÄT

Äänimaisema

Valitkaa kirjasta yksi tapahtumapaikka. Miettikää, millaisia ääniä paikassa voisi kuulua ja tehkää äänistä lista. Pohtikaa, miten näitä ääniä voisi tuottaa itse. Suunnitelkaa äänimaisema valitsemastanne paikasta ja esittäkää se muille. Voitte käyttää kaikkea mitä saatavilla on, kuten esimerkiksi omaa ääntä, kehoon tai johonkin pintaan taputtelua/koputtelua/naputtelua, erilaisia instrumentteja. Esittämisen aikana muut pitävät silmänsä kiinni. Halutessanne yleisö voi myös arvata, mistä paikasta oli kyse.

Mielipaikka (tai se inhokki)

Tee lista kirjan tapahtumapaikoista. Tarkastele listaa. Missä viettäisit aikaasi mieluiten ja miksi? Kuvittele itsesi tuohon paikkaan. Piirrä ja/tai kirjoita, mitä näet, haistat, maistat, kuulet ja tunnet.

Voit myös halutessasi kääntää tehtävän toisin päin. Missä kirjan tapahtumapaikoista et haluaisi missään nimessä olla?

Kekkerikujan kartta

Laadi kartta Kekkerikujasta. Millaisia taloja siellä sijaitsee? Kuka hahmoista asuu missäkin talossa? Piirrä ja leikkaa kirjassa esiintyneitä hahmoja ja sijoita niitä karttaan. Keksi ja piirrä kadulle lisää taloja ja asukkaita.

Tärkeät esineet

Mieti kirjassa esiintyneitä esineitä. Kirjoita ylös viisi mielestäsi tärkeintä esinettä. Etsi, valmista (esim. muoviluvahasta) tai piirrä yksi näistä esineistä. Kirjoita sille myös esittelyteksti, mistä käy ilmi, mikä esine on kyseessä, mihin sitä käytetään ja miksi se on tarinan kannalta tärkeä. Jos teitä on isompi ryhmä, esineistä voi koostaa kokonaisen näyttelyn.

Eloonjäämispakkaus

Kuvittele, että joutuisit mukaan kirjan tapahtumiin ja saisit ottaa mukaasi viisi esinettä tai asiaa. Mitä ottaisit mukaasi ja miksi? Piirrä tai kirjoita.

JUONTA KÄSITTELEVÄT TEHTÄVÄT

Diasarja

Valitkaa 3-5 mielestänne keskeisintä tapahtumaa kirjasta. Koostakaa jokaisesta valitsemastanne tapahtumasta yksi liikkumaton patsas, niin sanottu still-kuva. Yksi ryhmän jäsenistä voi toimia kertojana ja diakuvan vaihtajana (sopikaa yhdessä, mistä merkistä kuva vaihtuu). Esittäkää diasarja muille.

Sarjakuva

Valitse kirjasta jokin mieleesi jäänyt tapahtuma. Suunnittele tapahtumasta 4-7 ruudun sarjakuva). Työ kannattaa luonnostella ensin A4-kokoiselle paperille. Mieti vähintään seuraavia asioita:

- Miten jaat paperin ruutuihin? (HUOM! Ruutujen ei tarvitse olla keskenään samankokoisia.)
- Millaisia puhekuplia käytät ja miten sijoittelet ne?
- Miten hyödynnät eri kuvakokoja (yleiskuva, kokokuva, puolikuva, lähikuva)?
- Millaisia sarjakuvalla tyypillisiä tehosteita (esim. ääni) tai symboleita aiot käyttää?

Toteuta lopullinen työ A2-kokoiselle paperille:

1. Jaa paperi ruuduiksi.
2. Piirrä kuvat ja puhekuplat.
3. Jotta saat puhekuplien tekstin pysymään suorassa, piirrä puhekupliin tekstille apuviivat himmeästi lyijykynällä ja viivottimella. Apuviivojen väliin kannattaa jättää tilaa noin 1 cm.
4. Kirjoita tekstit lyijykynällä.
5. Vahvista kaikki ääriviivat ja tekstit ohuella mustalla tussilla.
6. Väritä.

Vaihtoehtoisesti internetistä löytyy myös ilmaisia sivustoja, joilla voi tehdä sarjakuvia.

Kirjatrailerit

Toteuttakaa pienissä ryhmissä kirjatrailerit lukemastanne kirjasta. Katsokaa ensin esimerkkejä kirjatrailereista internetistä (esimerkiksi *Kuninkaan rakuunat* -kirjatrailerit, *Tulen tyttäriä* -kirjatrailerit, *Piraijakuiskaaja - Faunoidit 2* -kirjatrailerit ja *Rakettimatka avaruuteen* -kirjatrailerit).

Miettikää, mitkä ovat kirjan kohokohdat eli mitä maksimissaan 2 minuuttia kestävässä trailerissa kirjasta esitettäisiin tai kerrottaisiin. Tehkää käsikirjoitus, miettikää sopiva taustamusiikki ja toteuttakaa suunnitelmanne. Muistakaa tekijänoikeudet! Tekijänoikeusvapaata musiikkia löytyy internetistä esimerkiksi sivustolta incompetech.com ja valmiita traileripohjia iMovie-sovelluksesta.

Tarina jatkuu itsenäisesti kirjoittaen

Kirjoita tarinalle jatkoa. Voit valita näkökulmahenkilöksi myös jonkun muun kuin päähenkilön. Miten tarina jatkuisi esimerkiksi Martan tai lakanan näkökulmasta?

Tarina jatkuu yhdessä kirjoittaen

Jokaisella osallistujalla on erillinen paperi. Jokainen mieltii, miten tarina voisi jatkua ja kirjoittaa omaan paperiinsa yhden virkkeen. Tämän jälkeen paperi laitetaan eteenpäin seuraavalle. Osallistuja lukee saamastaan uudesta paperista, mitä siihen on kirjoitettu ja jatkaa sitä taas yhdellä virkkeellä.

Vaihtoehtoisesti virkkeen sijasta kirjoittamiselle voi olla jokin aikamääre, esimerkiksi 3 min/paperi.

Tarina jatkuu yhdessä kertoen

Jatkakaa tarinaa suullisesti pienessä ryhmässä niin, että kukin jatkaa vuorollaan tarinaa sana tai virke kerrallaan.

Vaihtoehtoisesti voitte valita isommasta ryhmästä muutaman kertojan. Se, ketä ohjaaja aina kulloinkin osoittaa, kertoo tarinaa niin kauan, kunnes ohjaaja vaihtaa osoittamaansa henkilöä. Seuraava jatkaa aina siitä, mihin edellinen jäi.

KOKO KIRJAA JA LUKUKOKEMUSTA KOKOAVIA TEHTÄVIÄ

Sanapilvi

Mitä sanoja sinulle tulee mieleen luetusta kirjasta? Kirjoita lista. Syötä sanat lopuksi sanapilveen. Voitte tehdä myös ryhmän yhteisen sanapilven. Sanapilven voi toteuttaa esimerkiksi AnswerGarden-sivuston avulla ([answergarden.ch](https://www.answergarden.ch)).

Lumisota

Kirjoita oma nimesi paperille. Ryttaa paperi ja ohjaajan merkistä alkakaa heitellä pape-reita tilassa sekaisin. Ohjaajan sanoessa ”Lumisota seis!”, jokainen ottaa itselleen yhden paperipallon. Ohjaaja sanoo kysymyksen ja osallistujat käyvät kysymässä saman kysymyksen siltä henkilöltä, jonka nimi paperissa on. Tämän jälkeen paperit rytätään taas ja jatketaan niiden heittelyä.

Esimerkkikysymyksiä:

- Kuka oli lempihahmosi ja miksi?
- Missä päin Kekkerikujaa haluaisit asua ja miksi?
- Mitä samaa sinussa ja päähenkilössä on?
- Mikä oli mielestäsi kirjan hauskin kohta?
- Mikä oli mielestäsi kirjan ikävin kohta?
- Montako tähteä antaisit kirjalle ja miksi?
- Mitä mieltä olit kirjan loppuratkaisusta?
- Olisiko päähenkilön pitänyt toimia jossain kohti toisin?
- Kenet kirjan henkilöistä haluaisit tavata ja miksi?
- Millainen olo sinulla oli, kun sait luettua kirjan?
- Kenelle suosittelisit kirjaa?

Tunteet kuviksi

Millaisia tunteita kirjan päähenkilö/jokin muu hahmo tai sinä koit tarinan edetessä. Valitse näkökulma ja listaa tunteita ylös. Ota 5-10 sellaista valokuvaa, jotka mielestäsi kuvaavat listaamiasi tunteita. Luo kuvista kollaasi. Etsi kirjasta virke, joka mielestäsi sopii kuvien yhteyteen ja lisää se kollaasiin.

Kollaasi on mahdollista tehdä kokonaan digitaalisesti tai kuvat voi tulostaa. Vaihtoehtoisesti voi myös etsiä kirjan tunnelmiin sopivia valmiita kuvia internetistä tai lehdistä.

Tunteet runoiksi

Millaisia tunteita kirjan päähenkilö, jokin muu hahmo tai sinä koit tarinan edetessä? Valitse näkökulma ja listaa tunteita ylös. Valitse sitten yksi tunne. Mieti sen jälkeen, mikä tämä tunne olisi, jos se olisi

- väri
- eläin
- muoto
- tuoksu.

Vastaukset voivat olla yhden sanan mittaisia tai hyvinkin monisanaisia. Mieti lisäksi

- jokin esine tai asia
- paikka
- vuorokauden- tai vuodenaika
- adjektiivi.

Koosta sanoista runo kirjoittamalla vapaasti keksimiesi sanojen pohjalta tai käyttämällä alla esiteltyä kaavaa. Vaihda alleviivattujen sanojen kohdalle omat sanasi, mutta huoma, että sanoja voi joutua taivuttamaan. Voit katsoa mallia viereisestä esimerkistä.

Tunne

Suru

Tunne on väri jokin esine tai asia.

Suru on sininen sateenvarjo.

Tunne on eläin paikka.

Suru on elefantti puistossa.

Tunne on adjektiivi muoto.

Suru on hämmästynyt kolmio.

Tunne on tuoksu vuorokauden- tai vuodenaika.

Suru on kielo yössä.

TOP 5

Kirjoita kirjaan liittyvä TOP 5 -lista jostain seuraavasta aiheesta (tai vaikka kaikista):

- Kekkerikujan asukkaat
- tapahtumapaikat
- tapahtumat
- virkkeet
- repliikit
- kuvat
- Hercule Poirot -lainaukset
- lukujen nimet

3. KIRJAKOHTAISET TEHTÄVÄT

”Hyvä sydän on loppujen lopuksi kaikkien pienten harmaiden aivosolujen arvoinen.”

Hercule Poirot

Kirjakohtaiset tehtävät syventyvät erityisesti kunkin kirjan teemoihin, mutta seasta voi löytyä myös kevyempiä tehtäviä. Ennen tehtäviä on kyseinen kirja myös esitelty tarkemmin. Syvennä siis lukukokemusta yhdellä tarkoin valikoidulla tehtävällä tai koosta näistä kokonainen oppitunti.

HERKKO JA KADONNEEN AJAN ARVOITUS

teemat: ennakkoluulot, aika

ESITTELY

Herkko ja kadonneen ajan arvoitus (Myllylahti, 2019) on alakouluikäisille suunnattu mielikuvitusrikas salapoliisitarina. Yhden toiminnantäyteisen päivän aikana punnitaan niin etsivien kuin muidenkin Kekkerikujan asukkaiden ennakkoluulot ja omat rajat, huumoria unohtamatta.

Herkko on yksinäinen yhdeksänvuotias poika, joka rakastaa salapoliisikertomuksia ja ihailee yli kaiken Hercule Poirot'ta. Herkon isä seilaa merillä, ja äidillä on kiire; hän on luvannut paistaa leikkikentän myyjäisiin neljäsataa pullaa. Ongelmana on vain aika – mihin ihmeeseen se aina katoaa?

Tästä Herkko nappaa itselleen salapoliisitehtävän. Hän alkaa etsiä kadonnutta aikaa. Avukseen Herkko saa henkiin heränneen puuhakkaan lakanan sekä naapuriin muuttaneen Martan, joka ihailee suunnattomasti neiti Marplea. Herkolla tosin on omat ennakkoluulonsa tytön sopivuudesta salapoliisiksi.

Kadonneen ajan arvoitus kuljettaa kolmikon halki Kekkerikujan, jonka värikkäisiin asukkaisiin etsivät törmäävät hakiessaan vihjeitä aikavarkaasta. Kiusaajiltakaan kolmikko ei välty. Niitä löytyy sekä lasten että aikuisten joukosta.

TEHTÄVÄT

U Kysymyksiä ajasta keskustelun tueksi 👥

1. Miksi Herkon äidillä rouva Möttösellä on kiire?
2. Miten Herkko päättää auttaa äitiään?
3. Millaisen neuvon Herkko ja Martta antavat rouva Ruttuselle?
4. Mitä runoilija Heinänen tekisi, jos hänellä olisi enemmän aikaa?
5. Ketkä ovat varastaneet aikaa muilta ja miten?
6. Onko sinulla ollut joskus aika kadoksissa eli kiire? Millainen tilanne se on ollut? Miten olet siitä selvinnyt?
7. Millainen ihmisestä tulee, jos sillä on jatkuva kiire?
8. Miten ajan katoamista eli kiireen syntymistä voisi estää?
9. Mitä herra Möttönen tarkoittaa lauseella: ”Aikaa ei saa kiinni juoksemalla, vaan pysähtymällä”?

Vastauksia kysymyksiin löytyy tarvittaessa liitteestä 7 (s. 35).

U Kysymyksiä ennakkoluuloista keskustelun tueksi 👥

1. Mitä Tantat ajattelevat Möttösten perheestä ja erityisesti perheen isästä herra Möttösestä?
2. Miksi Tantat ajattelevat, että rouva Ruttusella on aikaa?
3. Miksi rouva Ruttunen ajattelee, että runoilija Heinäsellä on aikaa?
4. Mitä Herkko ajattelee Martasta ensin? Miksi? Mikä muuttaa hänen suhtautumistaan Marttaan?
5. Oletko sinä suhtautunut joskus johonkin ennakkoluuloisesti? Osoittautuivatko ennakkoluulosi oikeiksi vai vääriksi?
6. Miksi ennakkoluulot voivat olla haitallisia?
7. Englantilainen kirjallisuuskriitikko ja esseisti William Hazlitt on sanonut: ”Ennakkoluulo on tietämättömyyden lapsi.” Mitä hän mahtoi tällä tarkoittaa? Mistä ennakkoluulot syntyvät?
8. Voiko ennakkoluulojen syntymistä jotenkin estää? Miten?

Vastauksia kysymyksiin löytyy tarvittaessa liitteestä 7 (s. 36).

✍️ / Aika henkilönä

Jos aika olisi oikea henkilö, miltä se näyttäisi? Miten se kävelisi, istuisi tai seisoi paikollaan? Kokeile liikkua tilassa kuin aika. Millainen ryhti sillä olisi? Millaiset eleet ja ilmeet olisivat sille tyypillisiä? Miten se suhtautuisi toisiin henkilöihin. Voit lopuksi vielä piirtää ajan.

Sananlaskuja ajasta

Mitä seuraavat kirjassakin mainitut sananlaskut tarkoittavat?

Aika parantaa haavat.

Aika kultaa muistot.

Aika lentää siivillä.

Aika ei odota ketään.

Kirjoita lista substantiiveista, jotka tulevat mieleen ajasta. Kirjoita lista verbeistä, jotka tulevat mieleen ajasta. Kirjoita sen jälkeen uusia sananlaskuja ajasta. Hyödynnä tekemiäsi listoja. Voit halutessasi myös käyttää seuraavaa kaavaa (malliesimerkki vieressä):

Aika on substantiivi, joka verbi.

Aika on tie, joka juoksee.

Stereotyyppiä

Stereotypia on yleistävä mielipide jostain ryhmästä tai yksilöstä. Vaikka stereotypia olisi myönteinen, se on silti vahingollinen. Stereotypian kautta henkilö nähdään yksipuolisesti ja pahimmillaan se voi johtaa esimerkiksi kiusaamiseen. Stereotyyppien kyseenalaistaminen onkin siksi tärkeää.

Tehtyä mielipidejana suomalaisuuteen liitetyistä stereotyyppioista. Kuvitelkaa tilan keskelle suora jana ja sopikaa kummassa päässä janaa ollaan täysin samaa mieltä ja kummassa täysin eri mieltä. Tehtävän aikana on mahdollista sijoittaa itsensä mihin kohti janaa tahansa. Ohjaaja sanoo väitteen ja osallistujat sijoittavat itsensä janalle oman mielipiteensä mukaan.

Väitteitä, joita tehtävässä voi esimerkiksi käyttää:

- Suomalainen rakastaa saunomista.
- Suomalainen hiihtää paljon.
- Suomalainen on hiljainen.
- Suomalaisella on vaaleat hiukset ja siniset silmät.
- Suomalainen syö paljon salmiakkia.
- Suomalainen syö paljon ruisleipää.
- Suomalainen on sisukas.
- Suomalainen on rehellinen.

Purkakaav tehtävä keskustellen. Miltä tehtävän tekeminen tuntui? Miltä tuntuisi, jos sinuun liitettäisiin ominaisuuksia, jotka eivät kuuluisi sinuun lainkaan?

Lempitalosi

Kirjassa kuvataan Kekkerikujan erilaisia taloja (esim. s. 37, 38-39, 48, 61-64, 78-79, 119-120). Missä niissä haluaisit asua itse? Perustele vastauksesi. Etsi kirjasta se kohta, jossa kyseistä taloa kuvaillaan ja lue se ääneen jollekin toiselle.

Heinäsen runot uusiksi

Kirjasta löytyy kaksi neiti Heinäsen kirjoittamaa runoa (s. 62 ja 64). Valitse toinen runoista. Kirjoita se uusiksi niin, että vaihdat mahdollisimman monta sanaa sen vastakohdaksi. Lukekaa syntyneitä runoja ääneen.

Jatka Heinäsen runoa

Kadonnut aika... Löytynyt taika... Astronautti Laika... Näitä sanoja neiti Heinänen mutisee ennen kuin alkaa taas kirjoittaa (s. 67). Keksi ja kirjoita, millainen teksti näistä aineksista voisi syntyä. Halutessasi voit etsiä internetistä lisää tietoa Laikasta.

Urheiluselostus

13. luvussa nimeltä Pullamössöä on paljon vauhdikasta menoa. Lue s. 99-103. Kirjoita tapahtumat urheiluselostukseksi. Lukekaa urheiluselostuksia ääneen tai nauhoittakaa niitä. Vaihtoehtoisesti tehtävän voi tehdä myös parityönä, jossa toinen esiintyy selostajana ja toinen kommentoivana asiantuntijana (esimerkiksi palomiehenä tai poliisina).

Kiireen vaikutus

Jokainen osallistuja tarvitsee oman tuolin ja hieman tilaa sen ympärille. Osallistujat tekevät tuolin kanssa seuraavanlaiset vaiheet (vaiheet voi kirjoittaa myös esim. taululle näkyviin):

1. istu tuolille
2. nouse tuolilta
3. kierrä tuoli
4. istu tuolille
5. nojaa käsiin
6. nosta tuolia
7. nouse tuolille
8. paina tuolia
9. silitä tuolia
10. kävele pois tuolin luota (muutama askel riittää, jonka jälkeen palataan tuolin luo)

Vaiheet tehdään ensin pari kertaa neutraalisti, jotta ne tulevat osallistujille tutuiksi. Sen jälkeen otetaan kierros, jossa vaiheet tehdään kuin olisi kiire. Kierroksen jälkeen keskustellaan, miten kiire ajatuksena vaikutti liikkeeseen ja tekemiseen.

Harjoitusta voi kokeilla myös eri tunnetiloilla, kuten vihaisesti, surullisesti, jännittyneesti, iloisesti, ja jälleen keskustella siitä, millaista liikettä ne aiheuttavat.

HERKKO JA KUKOISTAVIEN KUKKIEN KYSYMYS

teemat: ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu

ESITTELY

Herkko ja kukoistavien kukkien kysymys (Myllylahti, 2020) on alakouluikäisille suunnattu, nauruhermoja kutitteleva salapoliisitarina Kekkerikujan värikkäistä asukkaista ja heidän suhtautumisestaan ympäristöönsä. Vastoinkäymisiltä ja ennakkoluuloiltakaan ei vauhdikkaan kesäpäivän aikana vältytä, mutta lopputulos on kaiken arvoista.

Helle on piinannut Hyväsylän kaupunkia monta viikkoa. Vesilaitos on huolissaan pohjaveden riittävydestä ja kehottaa ihmisiä säästämään vettä. Tästä huolimatta Mutka-Matin asukkaiden pihat kukoistavat. Kukaan ei vaikuta huomaavan siinä mitään omituista. Ei kukaan muu paitsi Kekkerikujan omat tarkkanäköiset salapoliisit Herkko ja Martta, tarkoitan herra Poirot ja neiti Marple.

Arvoitus alkaa aueta, kun Kekkerikujalta löytyy mystinen kastelukannu ja salapoliisit alkavat selvittää sen omistajaa. Tuttuun tapaan heidän apunaan häärii puuhakas lakana, mutta tällä kertaa seikkailuun hyppää mukaan myös Martan toilaileva tyynyliina. Mahdollisia epäiltyjä löytyy Kekkerikujan asukkaista yllättävän monta, mutta terävä päätteilykyky siivittää nelikon tietä kohti mysteerin ratkaisua.

TEHTÄVÄT

☪ Kysymyksiä keskustelun tueksi 👥

1. Miksi lakana on huolestunut ilmastosta? Mikä saa Herkon ja Martankin huolestumaan?
2. Millaisia toimia Martan isosisko Meeri on jo tehnyt ilmaston eteen?
3. Miten Martta yrittää aivan ensimmäisenä suojella ilmastoa? Tekeekö hän mielestäsi oikein?
4. Millaista toimintaa Martta kannattaa? Entä Herkko?
5. Mitä herra Ruttusen autolle on tapahtunut? Mitä mieltä olet rouva Ruttusen toimista?
6. Miksi Kekkerikujan pihat kukoistavat, vaikka kaikkialla muualla kasvit ovat kuivuneet ja nuupahtaneet?
7. Mitä mieltä olet Tanttojen toimista? Tekevätkö he oikein? Mitä mieltä olet siitä, miten herra Nivus tuo mielipiteensä esiin?
8. Tykkäätkö sinä mieluummin hypätä suoraan toimintaan vai suunnitella ensin ja toimia sitten? Mitä hyviä ja huonoja puolia molemmissa toimintatavoissa on?
9. Oletko sinä ollut joskus kaverisi kanssa jostain eri mieltä? Miten asia ratkesi?
10. Kirjassa tulee esiin monia erilaisia tapoja suojella ympäristöä ja ilmastoa. Millaisia asioita sinä voit ympäristön ja ilmaston eteen tehdä?

Vastauksia kysymyksiin löytyy tarvittaessa liitteestä 7 (s. 36-37).

✍️ Lelujen mielenosoitus

Kirjassa järjestetään mielenosoitus, jota varten Herkko suunnittelee kylttejä (s. 136-140). Nyt lelut ovat huolestuneet ilmastosta ja ympäristöstä. Valitse lelu ja suunnittele ja toteuta sille sopiva kyltti mielenosoitusta varten. Aseta lelu kyltteineen näkyvälle paikalle.

✍️ Juliste

Suunnittele ja toteuta juliste, joka ottaa kantaa ilmastokriisiin tai ympäristönsuojeluun. Julisteessa tulee olla sekä tekstiä että kuvia. Julisteen voi toteuttaa käsin tai sen teossa voi hyödyntää esimerkiksi ilmaista Canva-sivustoa (käyttö vaatii kirjautumisen).

✍️ Ilmastotekojen lista

Rouva Ruttunen on tehnyt yhden hengen suunnitelman ilmastomuutoksen torjumiseksi (s. 127). Tee oma lista sellaisista toimista, joita sinä voisit tehdä ilmastokriisin torjumiseksi ja ympäristön suojelemiseksi. Vertaile listaasi kaverin kanssa. Jos kaverillasi on omassa listassaan jokin hyvä idea, joka sinulta vielä puuttuu, saat varastaa sen. Lopuksi ympyröi listastasi yksi teko, jonka voisit tehdä jo tänään tai huomenna.

Ympäristöasiantuntijat

Kirjoita ylös jokin sana tai termi, joka liittyy ympäristönsuojeluun.

Kirjoita ylös adjektiivi, joka sinulla tulee mieleen, kun mietit ympäristönsuojelua.

Kirjoita ylös jokin ympäristöystävällinen hauska tekeminen.

Täydennä seuraava teksti valitsemillasi sanoilla:

Olen (*nimesi*), (*ympäristönsuojeluun liittyvä termi*)asiantuntija, joka tekee (*adjektiivi*) tutkimusta (*hauska tekeminen*) vaikutuksesta ympäristöön.

Esimerkki:

Olen *Joanna*, *mikromuoviasiantuntija*, joka tekee *tärkeää* tutkimusta *lukemisen* vaikutuksesta ympäristöön.

Eläydytään ympäristöasiantuntijoiksi

Tätä tehtävää varten tulee olla tehtynä edellinen Ympäristöasiantuntijat-tehtävä. Vapaaehtoinen osallistuja eläytyy siksi ympäristöasiantuntijaksi, joka hänellä edellisessä tehtävässä muodostui. Hän istuu erilliselle tuolille ja muut haastattelevat ja kysyvät tältä kysymyksiä (vrt. s. 9 Kuuma tuoli -tehtävä). Tuolilla istuva vastaa esitettyihin kysymyksiin kuin asiantuntija vastaisi. (HUOM! Vastaukset voivat olla täysin keksittyjä ja pöhköjäkin, mutta asiantuntija säilyttää aina asiallisen vakavuuden.)

Mutka-Matin ilmastomarssi

Kirjan lopussa (s. 141-142) on lehtijuttu Mutka-Matin ilmastomarssista. Lue lehtijuttu, valitse henkilö, jonka näkökulmasta ilmastomarssia tarkastelet ja kirjoita tarina siitä, mitä marssilla tapahtui.

Lähiympäristö

Ota lähiympäristöstäsi sellaisia valokuvia, joissa ympäristöä näkyy mahdollisimman laajasti. Valitse yksi kuva, jota tarkastelet tarkemmin. Kuvittele tilanne, että ympäristöä ei enää millään tavalla suojeltaisi. Piirrä tai maalaa, miltä valitsemasi kuva näyttäisi silloin.

HERKKO JA TAPAUS PÖTTERSÖN

teemat: kiusaaminen, omat rajat

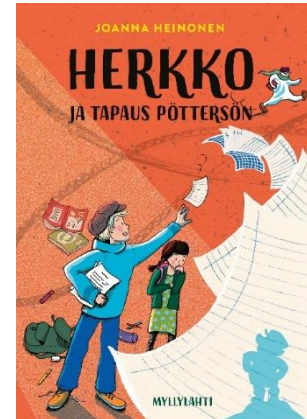
ESITTELY

Herkko ja tapaus Pöttersön (Myllylahti, 2022) on alakouluikäisille suunnattu vauhdikas salapoliisiseikkailu koulumaailmasta, kiusatontuista ja rohkeudesta sanoa ei. Tunneperäisen päivän aikana koetuksella ovat niin ystävyys kuin monen hermotkin – myös lukijan nauruhermot.

Syksy on saapunut Hyväskylään, ja koulut ovat alkaneet. Herkolla ei kuitenkaan ole kaikki niin hyvin kuin päältäpäin näyttää. Kiusaajat Santeri, Tero ja Turo ovat ottaneet hänet silmätikukseen. Ja aivan kuin tässä ei olisi jo tarpeeksi, eräänä aamuna Herkko herää siihen, että hänen sängynpäädyssään istuu kummallinen polvenkorkeinen ukko, joka väittää olevansa kiusatonttu.

Kiusatontun sekä vähän liian avuliaan lakanan myötä Herkon päivään mahtuu monenlaista kummallista ja Welmu-merkintää. Kenen puolella kiusatonttu oikein on? Loppuuko kiusaaminen sillä, että opettelee vain välttelemään kiusaajia paremmin? Entä miksi naapurin herra Relander on apea? Vähitellen Herkko huomaa löytävänsä vastaukset kaikkiin näihin kysymyksiin yllättävän yksinkertaisella tavalla.

Pieni huomio: Ennen tehtävien tekoa, voi olla hyödyllistä, että ryhmässä käydään läpi kiusaamisen määritelmä. Kiusaamisen määrittely ei ole aina helppoa, mutta yleensä kiusaamisella tarkoitetaan *toistuvaa* ja *tahallista* toisen ihmisen loukkaamista, vahingoittamista tai syrjimistä. Kiusattu on myös jollain tavalla *heikommassa asemassa* kiusaajaa tai kiusaajia vastaan, jolloin hänen on hankala puolustautua tai vaikuttaa saamaansa kohteluun. Kiusaaminen voi olla esimerkiksi yksin jättämistä, muista eristämistä, tönimistä, lyömistä, haukkumista, pilkkaamista eli käytännössä mitä tahansa sellaista toimintaa, joka pyrkii vahingoittamaan tai loukkaamaan toista ihmistä.

TEHTÄVÄT

Kysymyksiä keskustelun tueksi

1. Millä tavoilla Herkkoa kiusataan?
2. Miksi Herkon on vaikea puolustautua?
3. Miten herra Pöttersön hankaloittaa Herkon elämää?
4. Miksi Herkko ei halua puhua kiusaamisesta opettajalle tai vanhemmilleen?
5. Miten Jalmaria on kiusattu? Mitä Jalmari arvelee syyksi kiusaamiseensa?
6. Miksi herra Relander on apea?
7. Mitä mieltä olet Teron ja Turon äidin toiminnasta?
8. Miten Herkon kiusaaminen lopulta ratkeaa?
9. Miksi herra Pöttersön toimii niin kuin toimii?
10. Miksi aikuiselle puhuminen voi olla joskus vaikeaa?
11. Joskus voi joutua yksittäisiin tilanteisiin, jotka eivät välttämättä ole varsinaista kiusaamista, mutta jotka eivät silti tunnu mukavilta (esimerkiksi kaverin heittäminen vitsi loukkaakin tai kaveri sanoo suutuspäissään typerän kommentin). Miten tällaisissa tilanteissa tulisi toimia? Mistä omat rajat voi ylipäätään tunnistaa?

Vastauksia kysymyksiin löytyy tarvittaessa liitteestä 7 (s. 37).

Tyhjä tuoli

Lukekaa s. 21-24. Asettakaa tilaan tuoli ja kuvitelkaa siihen istumaan Herkko. Jokainen osallistuja kirjoittaa lapulle, mitä kannustavaa Herkolle voisi tässä tilanteessa sanoa ja vie lapun tuolille. Lopuksi laput luetaan ääneen.

Vaihtoehtoisesti kannustavan viestin voi käydä kuiskaamassa kuvitellulle tuolilla istuvalle Herkolle.

Ajatusäänät

Lukekaa s. 101-103. Tehkää tilanteesta patsas niin, että osa osallistujista tulee patsaan osiksi esittämään luetussa kohtauksessa olevia henkilöihahmoja. Loput osallistujat käyvät lavalla kertomassa, mitä henkilöihahmot ajattelevat. Osallistuja menee henkilöihahmon taakse, koskettaa tätä olkapäähän ja sanoo, mitä tämä henkilöihahmo ajattelee.

Kannustava viesti herra Relanderille

Kiusaamista tapahtuu valitettavasti joskus myös aikuisten keskuudessa. Kirjassa herra Relander oli saanut ikäviä viestejä. Hän päätti kertoa asiasta muille aikuisille ja julkaista saadut viestit Nosebookissa. Lue sivulta 125, miten rouva Möttönen vastasi herra Relanderin julkaisuun. Millaisen viestin sinä lähettäisin herra Relanderille? Keksi ja kirjoita.

Kuvapatsaat

Lukekaa 3. luku Myöhässä (s. 19-25) tai 17. luku Kotomatka (s. 100-104). Valmistakaa luetusta kohtauksesta 3-5 liikkumattoman patsaan eli niin sanotun still-kuvan sarja. Voitte kuvata kuvapatsaissanne henkilöitä, tapahtumia tai tunnelmia. Voitte myös miettiä kuvasarjallenne taustamusiikin. Esittäkää kuvasarja muille. Purkaka teitä lopuksi keskustellen esimerkiksi seuraavien kysymysten avulla:

- Millaisia tunteita kuvasarjat herättivät?
- Ketkä toimivat tilanteessa väärin?
- Miten Herkon olisi pitänyt mielestäsi toimia?
- Miksi Herkko toimi niin kuin toimi?
- Mitä Herkko mahdollisesti tunsikin tilanteessa?
- Mitä kiusaajat mahdollisesti tunsivat tilanteessa?
- Miten Herkon kiusaaminen voitaisiin saada loppumaan?
- Oletko sinä nähnyt tai kokenut jotain vastaavaa? Miten se tilanne ratkesi?

Opettajan toimet draamaksi

Lukekaa s. 29-31, 32-34, 65-67 ja 88-89. Toimiko opettaja mielestäsi oikein näissä tilanteissa? Olisiko hän voinut toimia jotenkin toisin? Valitkaa pienissä ryhmissä yksi tilanteista, muuttakaa opettajan toimintatapaa ja tehkää siitä lyhyt näytelmä kohtaus. Esittäkää kohtaukset muille.

Kun opettaja sai selville, että Herkkoa kiusataan, hän peruutti päivän Welmu-merkinnät. Pohtikaa lopuksi, tekikö opettaja tässä oikein. Perustelkaa vastauksenne.

Päätöskuja

Kerratkaa, miten Herkko lopulta päätti ratkaista kiusaamisen. Pohtikaa, mitkä kaikki seikat vaikuttivat päätökseen. Lukekaa s. 126-127. Kuvitelkaa tilanne, jossa Santeri, Tero ja Turo jatkavatkin kiusaamista. Kirjatkaa ylös kaikenlaisia tapoja, joilla Herkko voisi ratkaista tilanteen.

Muodostakaa kuja, jonka toisella puolella seisoo rivissä toinen puoli ryhmästä ja toisella puolella toinen puoli. Yksi osallistujista astuu Herkon rooliin ja kävelee hitaasti kujan läpi. Kujan reunoilla seisovat antavat Herkolle erilaisia ohjeita siitä, miten tämän tulisi tilanteessa toimia. Ohjeet pyritään kuiskaamaan niin, että vain kujalla kulkeva kuulee ne. Ohjeet voivat olla keskenään ristiriitaisiaakin. Kun Herkon hahmossa toimiva astuu kujasta ulos, kuja hiljenee ja näyttelijä kertoo, millaiseen ratkaisuun Herkko päättyy. Harjoitus voidaan toistaa useamman kerran vaihtamalla Herkon hahmossa toimivaa.

Herkon ja opettajan puhelinkeskustelu

Lukekaa Herkon ja opettajan välinen puhelinkeskustelu (s. 120-121). Dramatisoikaa se eli muuttakaa näytelmämuotoon (ks. malli alta). Harjoitelkaa näytelmä, miettikää erityisesti puhelimesta puhuvien ilmeitä ja eleitä. Esittäkää puhelinkeskustelu muille.

HERKKO: Haloo?

OPETTAJA: Ei minulla tässä muuta kuin halusin kysäistä, että liittyivätköhän ne tämän päivän myöhästelyt ynnä muut tähän kiusaamistapaukseen?

HERKKO: (*Miettii hetken ennen kuin vastaa*): Joo. Tavallaan.

Ja niin edelleen...

LÄHTEET

Aerila, Juli-Anna ja Kauppinen, Merja: Sytytä lukukipinä. Pedagogisia keinoja lukuinnon herättelyyn (PS-kustannus, 2019)

Christie, Agatha: Pienet harmaat aivosolut – Poirotin parhaat mietelauseet (toim. David Brawn, WSOY, 2016)

Haanpää, Päivi ja Rannela, Terhi: Miksi en kirjoittaisi? (Avain, 2019)

Haaro, Heli, Katajamäki, Minna, Peltonen, Marjukka ja Ylihärsilä Henna: Käsikirja lukupiireihin (Lukuklaani, 2018)

https://lukemo.fi/lukemo/wp-content/uploads/2019/08/Lukuklaani_K%C3%A4sikirja_Lukupiireihin.pdf

Kiva Koulu (kiusaamisen vastainen toimenpideohjelma) <https://www.kivakoulu.fi/>

Kunnari (Opetushallituksen tuottama lukudiplomisivusto, jonka ovat suunnitelleet Heli Haaro ja Henna Ylihärsilä) <https://kunnarilukudiplomi.fi/>

Laaksonen, Kaisa ja Luukila, Lotta: Lukijan luo. Lisää näkyvyyttä lasten- ja nuortenkirjoille (Lastenkirjainstituutti, 2020)

Lukemo (Lastenkirjainstituutin ylläpitämä sivusto) <https://lukemo.fi/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto: Kiusaaminen
<https://www.mll.fi/vanhemmille/tukea-perheen-huoliin-ja-kriiseihin/kiusaaminen/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto: Tukioppilaiden koulutusmateriaalit
<https://www.mll.fi/ammattilaisille/kouluille-ja-oppilaitoksille/tukioppilastoiminta/tukioppilaiden-koulutusmateriaalit/>

Marin, Anni ja Swahn, Sanni: Kokeillaan itse. Opas draaman työtapojen käyttöön yläkouluopetuksessa (Kuopion kaupunki, 2018)

<https://www.kuopio.fi/documents/7369547/7960107/Opas+draaman+ty%C3%B6tapojen+k%C3%A4ytt%C3%B6n+y%C3%B6n+y%C3%A4kouluopetuksessa/9d487d3f-f5d2-4020-b790-d0c3d1576c66>

Opetus- ja kulttuuriministeriön tiedote: PISA 2018: Suomi lukutaidossa parhaiden joukossa (2019) <https://minedu.fi/-/pisa-2018-suomi-lukutaidossa-parhaiden-joukossa>

Sandell, Markku ja Härkönen, Anni: Pisa-tulokset julki: Suomalaislasten lukutaito maailman kärkeä, mutta erot kasvavat – pojista lähes kaksi kolmasosaa lukee vain, jos on pakko. (Yle, 2019) <https://yle.fi/uutiset/3-11092248>

LIITE 1: LUKUPIIRIN LUKU-URAKAT

HERKKO-LUKUPIIRI

Lukija: _____

Lukupiirin muut jäsenet:

Kirjan nimi:

Kirjailija:

LUKU-URAKAT

	päivämäärä	sivut
1. urakka	_____	_____
2. urakka	_____	_____
3. urakka	_____	_____
4. urakka	_____	_____

LIITE 2: HERKKO-SARJAN MAAILMAAN VIRITTÄVÄ TEHTÄVÄ

Herkko-sarjassa törmätään hassuihin nimiin, joilta usein löytyy vastine oikeasta maailmasta. Kehsitkö seuraavien sanojen vastineet? Voit halutessasi myös merkitä taulukkoon lukemisen lomassa, missä kirjassa ja millä sivulla sanaan voi törmätä. Yksi esimerkki on taulukkoon kirjattu valmiiksi. Jotkut sanat voivat ilmaantua useammankin kerran ja useammassa kirjassa.

	VASTINE	KIRJA	SIVU
Mutka-Matti (kaupunginosa)	Mäki-Matti	Kadonneen ajan arvoitus	87
Hyväskylä (kaupunki)			
Nosebook (sosiaalisen median alusta)			
Piilotetut elämät (tv-sarja)			
Anssi Muisku (laulaja)			
Tukkiholma (kaupunki)			
Waudi (automerkki)			
Muieka (kauppa)			
Welmu (oppilashallintojärjestelmä)			
Booble (hakukone)			
Mahan takii (laulu)			
Bercedes Menz (automerkki)			
Classie (kuuluisan koiran nimi)			
Likipedia (avoin tietosanakirja)			

LIITE 3: LUKU-URAKOIDEN ITSENÄISET TEHTÄVÄT

<p>1. luku-urakka: tarina alkaa</p> <p>☪</p> <p>1. Etsi luku-urakasta mielestäsi kiinnostavin kohta (max. yhden sivun pituinen). Valmistaudu lukemaan se muille.</p> <p>✍</p> <p>2. Etsi ja kirjoita ylös luku-urakasta 10 kiinnostavaa ja hauskaa sanaa.</p> <p>☪</p> <p>3. Valmistaudu keskustelemaan lukupiirisi kanssa seuraavista kysymyksistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miten tarina alkaa? • Millainen ongelma tarinassa tulee alussa esiin? • Miten ongelmaa lähdetään ratkomaan? 	<p>2. luku-urakka: hahmot</p> <p>✍</p> <p>1. Valitse yksi kirjassa esiintynyt henkilöahmo ja vertaile itseäsi häneen. Kirjoita ylös vähintään kolme sellaista asiaa, jotka teissä on samaa ja kolme sellaista, jotka teissä on erilaista.</p> <p>☪</p> <p>2. Valmistaudu keskustelemaan lukupiirisi kanssa seuraavista kysymyksistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuka on tarinan päähenkilö? • Ketkä ovat tarinan sivuhenkilöitä? • Kuka on tähän mennessä ollut sinun lempihahmosi? Mieti myös perustelut.
<p>3. luku-urakka: tapahtumapaikat</p> <p>☪</p> <p>1. Etsi kotoasi yksi kirjaan liittyvä esine. Valmistaudu kertomaan lukupiirillesi, miten se liittyy tarinaan.</p> <p>☪</p> <p>2. Valmistaudu keskustelemaan lukupiirisi kanssa seuraavista kysymyksistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Millaisia tapahtumapaikkoja kirjassa on tähän mennessä esiintynyt? • Mikä on ollut sinun mielipaikkasi tässä kirjassa? Mieti myös perustelut. 	<p>4. luku-urakka: teoksen juoni ja teema(t)</p> <p>☪ ✍</p> <p>1. Valitse kirjan juonesta mielestäsi tärkein kohta. Piirrä siitä kuva. Valmistaudu esittelemään se lukupiirillesi. Mieti myös perustelut, miksi se on mielestäsi tärkein kohta.</p> <p>☪</p> <p>2. Valmistaudu keskustelemaan lukupiirisi kanssa seuraavista kysymyksistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mistä lukemanne tarina pohjimmiltaan kertoo eli mikä on kirjan teema? • Opitko tarinasta jotain uutta? Jos opit, niin mitä? • Kenelle suosittelisit kirjaa? Mieti myös perustelut.

LIITE 4: LUKU-URAKOIDEN YHTEISET TEHTÄVÄT

<p>1. LUKU-URAKKA: TARINA ALKAA</p> <p>Kirjoittakaa yhdessä lyhyt teksti, jossa esiintyy vähintään kaksi sanaa jokaisen lukupiiriläisen sanalistasta. Teksti voi olla runo, tarina tai tarinan alku.</p>	<p>2. LUKU-URAKKA: HAHMOT</p> <p>Valitkaa kirjasta kaksi hahmoa. Toinen lähettää toiselle viestin puhelimella ja toinen vastaa. Kirjoittakaa nämä viestit.</p>
<p>3. LUKU-URAKKA: TAPAHTUMAPAIKAT</p> <p>Kirjoittakaa lista kirjassa esiintyneistä tapahtumapaikoista. Tehkää yhdessä kartta listanne pohjalta.</p>	<p>4. LUKU-URAKKA: TEOKSEN JUONI JA TEEMA(T)</p> <p>Millainen tunnelma kirjassa oli? Muuttuiko se tarinan edetessä? Maalatkaa paperille sellaisia värejä, jotka mielestänne kuvastavat kirjan tunnelmia. Voitte halutessanne maalata värit myös siinä järjestyksessä kuin tunnelmat kirjassa esiintyivät.</p>

 LIITE 5: KIRJA-ARVIO

Piirrä diagrammiin mielipidepylväitä. Mitä korkeampi pylväs on, sitä enemmän pisteitä annat.

Kirjan nimi: _____	
10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0	
Hauskuus Jännittävyys Henkilöt Tapahtumapaikat Juoni Loppuratkaisu Kuvitus	
Montako tähteä annat kirjalle? Väritä. <div style="text-align: center;"> </div>	Nämä sanat kuvaavat kirjaa:

LIITE 6: LUKUPIIRIN LOPPUTEHTÄVÄ

<p>VAIHTOEHTO 1: KUVITETAAN TARINA </p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valitkaa kirjasta yhtä monta tapahtumaa kuin lukupiirissänne on jäseniä. 2. Kuvittakaa valitsemanne tapahtumat maalausten tai piirtäen. 3. Kirjoittakaa kuvillenne kuvatekstit. 4. Esitelkää kuvat muille tapahtumajärjestyksessä. 	<p>VAIHTOEHTO 2: YSTÄVÄKIRJA </p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Suunnitelkaa ja tehkää ystäväkirja. Voitte sisällyttää ystäväkirjaan esimerkiksi seuraavia kohtia tai keksiä siihen jotain aivan muuta: <ul style="list-style-type: none"> • nimi • ikä • lempinimi • perhe • hiusten väri • silmien väri • paras ystävä • harrastukset • lempiväri • Mistä pidät eniten? • Mitä vihaat eniten? • toiveammatti • ikävin muisto • hauskin muisto 2. Valitkaa lukemastanne kirjasta vähintään kolme hahmoa ja täyttäkää ystäväkirjaa heidän näkökulmistaan. Esitelkää ystäväkirja muille.
<p>VAIHTOEHTO 3: KIRJAVINKKAUS </p> <p>Kirjavinkkauksen idea on kertoa lukemastaan kirjaan niin, että kuulijat kiinnostuvat lukemaan kyseisen kirjan.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tehkää lukemastanne kirjasta lyhyet muistiinpanot, joista ilmenee vähintään seuraavat asiat: <ul style="list-style-type: none"> • kirjan nimi ja kirjailija • mistä kirja kertoo (HUOM! Älkää paljastako vinkkauksessa loppuratkaisua) • miksi kirja kannattaa lukea ja • keille suosittelette kirjaa. 2. Miettikää kirjavinkkauksenne lopetus. Vinkkaus kannattaa lopettaa niin, että kuulijat haluavat sen jälkeen lukea kirjan. Voitte esimerkiksi lukea kirjasta hauskan / jännittävän / tunnelmallisen katkelman, jonka katkaisette kiinnostavaan kohtaan ja päätätte sanoihin: "Saatte tietää, mitä sitten tapahtui lukemalla tämän kirjan." 3. Harjoitelkaa kirjavinkkaus ja esittäkää se sen jälkeen muille tai vaihtoehtoisesti videoikaa se. 	<p>VAIHTOEHTO 4: LUETAAN JA NÄYTELLÄÄN </p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valitkaa kirjasta jokin mieleen jäänyt tapahtuma. Kerratkaa tapahtuma lukemalla se. 2. Sopikaa roolit. Yksi lukupiiriläisistä toimii lukijana, loput näyttelijöinä. (Jos ryhmä on iso, voi lukijoita olla kaksikin.) 3. Lukija lukee tekstiä hitaasti ääneen ja muut näyttelevät ääneen luetun tapahtuman. Harjoitelkaa katkelmaa muutaman kerran. 4. Esittäkää katkelma muille.

LIITE 7: VASTAUKSIA KESKUSTELUN TUEKSI LAADITTUIHIN KYSYMYKSIIN

s. 11: Kysymyksiä keskustelun tueksi

1. Kuinka paljon aikaa kuluu tarinan aikana?

Herkko ja kadonneen ajan arvoitus: noin yksi vuorokausi.

Herkko ja kukoistavien kukkien kysymys sekä Herkko ja tapaus Pöttersön: yksi päivä.

2. Mikä vuodenaika tarinassa on?

Herkko ja kadonneen ajan arvoitus sekä Herkko ja kukoistavien kukkien kysymys: kesä

Herkko ja tapaus Pöttersön: syksy

3. Mihin aikakauteen tarina sijoittuu?

Kaikki teokset: nykyaikaan

s. 18: Kysymyksiä ajasta keskustelun tueksi

1. Miksi Herkon äidillä rouva Möttösellä on kiire?

Hän on luvannut paistaa Tanttojen myyjäisiin 400 pullaa. Lisäksi hän käy töissä ja on vastuussa myös kotitöistä herra Möttösen ollessa merillä.

2. Miten Herkko päättää auttaa äitiään?

Hän päättää etsiä kadonneen ajan.

3. Millaisen neuvon Herkko ja Martta antavat rouva Ruttuselle?

Rouva Ruttusen tulee opetella sanomaan ei.

4. Mitä runoilija Heinänen tekisi, jos hänellä olisi enemmän aikaa?

Hän kirjoittaisi.

5. Ketkä ovat varastaneet aikaa muilta ja miten?

Tantat ovat varastaneet aikaa muilta vaatien heitä käyttämään aikaansa myyjäisten eteen. Myyjäisiin leiponeet ihmiset ovat tehneet valtavasti töitä, sillä Tantat ovat vaatineet heitä leipomaan hirveän määrän ylimääräistä vain, jotta Tantat itse saisivat ylimääräiset leivonnaiset itselleen.

6.-9.

Oma vastaus

s. 18: Kysymyksiä ennakkoluuloista keskustelun tueksi

1. Mitä Tantat ajattelevat Möttösten perheestä ja erityisesti perheen isästä herra Möttösestä?

Tantat ajattelevat, että Möttöset eivät hoida pihaansa ja kotiaan ja että se on herra Möttösen syytä, koska tämä huitelee pitkin meriä. He epäilevät, ettei Herkosta voi kasvaa kunnan ihmistä herra Möttösen työn vuoksi.

2. Miksi Tantat ajattelevat, että rouva Ruttusella on aikaa?

Rouva Ruttunen on työtön.

3. Miksi rouva Ruttunen ajattelee, että runoilija Heinäsellä on aikaa?

Neiti Heinänen kirjoittaa runoja ja se on rouva Ruttusen mielestä epäilyttävää. Hänen mielestään ihmisellä on liikaa aikaa, jos se pystyy käyttämään aikaansa sellaiseen.

4. Mitä Herkko ajattelee Martasta ensin? Miksi? Mikä muuttaa hänen suhtautumistaan Marttaan?

Herkko ajattelee, ettei tyttö voi olla salapoliisi, sillä hänellä on ennakkoluuloja tyttöjen suhteen. Hänen suhtautumisensa Marttaan muuttuu, kun tämä pelastaa Herkon kiusaajilta.

5.-8.

Oma vastaus

s. 22: Kysymyksiä keskustelun tueksi

1. Miksi lakana on huolestunut ilmastosta? Mikä saa Herkon ja Marttankin huolestumaan?

Lakana on lukenut tietoa ilmastomuutoksesta, ja kun Herkko ja Martta lukevat lakanan löytämää tietoa, hekin huolestuvat siitä.

2. Millaisia toimia Martan isosisko Meeri on jo tehnyt ilmaston eteen?

Meeri ei syö lihaa eikä hän suostu lentämään. Meeri on myös osallistunut koululakkoon ilmastomuutoksen pysäyttämiseksi.

3. Miten Martta yrittää aivan ensimmäisenä suojella ilmastoa? Tekeekö hän mielestäsi oikein?

Hän yrittää estää äitiään käyttämästä henkilöautoa, jotta tämä menisi töihin linja-autolla. + oma vastaus

4. Millaista toimintaa Martta kannattaa? Entä Herkko?

Martta kannattaa suoraa toimintaa ja sellaista, että toimintaan ryhdytään heti. Herkko haluaisi tehdä listan ja suunnitella asian ensin huolellisesti.

5. Mitä herra Ruttusen autolle on tapahtunut? Mitä mieltä olet rouva Ruttusen toimista?

Rouva Ruttunen on myynyt herra Ruttusen auton tältä lupaa kysymättä, jotta heidän hiilijalanjälkensä pienenesi. + oma vastaus

6. Miksi Kekkerikujan pihat kukoistavat, vaikka kaikkialla muualla kasvit ovat kuivuneet ja nuupah-taneet?

Tantat ovat kastelleet öisin Kekkerikujan pihoja, vaikka vesilaitos on kuivuuden vuoksi kehottanut säästämään vettä.

7.-10.

Oma vastaus

s. 25: Kysymyksiä keskustelun tueksi

1. Millä tavoilla Herkkoa kiusataan?

Herkkoa haukutaan, häntä ajetaan takaa, hänen tavaroitaan levitellään ja rikotaan ja häntä kiriste-tään.

2. Miksi Herkon on vaikea puolustautua?

Herkko on heikompi kuin kolme vanhempaa kiusaajaansa.

3. Miten herra Pöttersön hankaloittaa Herkon elämää?

Hän aiheuttaa Herkolle kaikenlaista harmia sotkemalla, häiritsemällä Herkkoa ja toimimalla niin, että näyttää siltä, että Herkko häiritsee oppituntia tahallaan ja on sotkemisen takana.

4. Miksi Herkko ei halua puhua kiusaamisesta opettajalle tai vanhemmilleen?

Herkko pelkää, että aikuiset eivät usko häntä, että hänelle valitetaan siitä, ettei hän ole kertonut asiasta aiemmin ja että kiusaajat kostavat hänelle.

5. Miten Jalmaria on kiusattu? Mitä Jalmari arvelee syyksi kiusaamiseensa?

Jalmaria on haukuttu. Jalmari arvelee kiusaamisen johtuneen siitä, että hän näyttää erilaiselta.

6. Miksi herra Relander on apea?

Herra Relanderille on lähetetty ikäviä ja inhottavia viestejä, joissa häntä muun muassa haukutaan.

7. Mitä mieltä olet Teron ja Turon äidin toiminnasta?

Oma vastaus

8. Miten Herkon kiusaaminen lopulta ratkeaa?

Herkko kertoo asiasta äidilleen, joka puolestaan on yhteydessä Herkon opettajaan.

9. Miksi herra Pöttersön toimii niin kuin toimii?

Hänen tavoitteenaan oli saada Herkko puolustamaan itseään ja kertomaan kiusaamisesta jollekin aikuiselle.

10.-11.

Oma vastaus

Jäikö jotain kysyttävää? Haluatko antaa palautetta? Jos löysit paketista jotain, mikä jäi epäselväksi, mikä ei toimi, mikä on sinusta virheellistä tietoa tai muuten vain kökköä, niin laita palautetta tulemaan. Ja jos vaihtoehtoisesti haluat kehua työni maasta taivasiin, niin ohje on sama.

Yhteyden minuun saa parhaiten sähköpostitse: heinonenjoanna@gmail.com.

Minulta voi tilata myös erilaisia draamaan tai sanataiteeseen liittyviä työpajoja ja kirjailijavierailijaksi minut voi kutsua Lukukeskuksen kautta (kirjailijavierailut.lukukeskus.fi).

Pyrin päivittämään tehtäväpakettia resurssieni mukaan, vähintään aina uuden Herkko-kirjan ilmestyessä. Sinulle haluan toivottaa sydämeni pohjasta riemukkaita ja koskettavia hetkiä niin Herkko-kirjojen kuin kaikkien muidenkin maailman kirjojen parissa!

Rakkaudesta lukemiseen,

Joanna

P.S. Haluan vielä kiittää seuraavia henkilöitä avusta:

Johanna Berlin
Johanna Hyttinen
Elina Kivelä
Katja Kärki